

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

Det radikale venstre ønsker med dette beslutningsforslag at forhindre, at organisationsmedlemmer og enkeltpersoner i det hele taget kan forpligtes til at yde økonomiske bidrag til politiske partier, som de ikke ønsker at støtte.

Lovgivningsinitiativer, såvel radikale som andre, er forsøgt adskillige gange på dette område. Men de er alle strandet. Enten på grund af uklarheder og fortolkningsproblemer i de stillede forslag, eller fordi den nødvendige politiske vilje manglede. Imidlertid har nødvendigheden af en sådan lovgivning vist sig stadig tydeligere. Senest har stridighederne inden for HK understreget, at selv et meget stort antal utilfredse medlemmer ikke har muligheder for at presse en uvillig ledelse til at tage spørgsmålet om partistøtte op til demokratisk afgørelse. Dette magtmisbrug må stoppes. Det er urimeligt, at organisationsmedlemmer, for at bevare deres grundlovssikrede politiske frihed, kan blive tvunget til at bryde med den faglige sammenlutning, som de selv opfatter som den naturlige formidler af deres faglige interesser. I de tilfælde, hvor medlemskab direkte er en forudsætning for at opnå beskæftigelse eller udøve erhverv, tvinges den enkelte ligefrem til at vælge mellem opretholdelse af indkomst og politisk frihed.

Det radikale venstre ønsker derfor, at der gennemføres lovgivning, som sikrer den enkelte borgers ret til for sit eget vedkommende frit at afgøre, hvorvidt bestemte politiske partier skal støttes økonomisk. Bortset herfra skal faglige organisationers, erhvervssammenslutningers og andres hidtidige adgang til at træffe beslutning om at yde bidrag til politiske partier fortsat respekteres.

Lovgivning af denne karakter har allerede længe været gældende i andre vestlige demokratier, bl.a. England og USA. Den må omfatte arbejdsmarkedsorganisationer på såvel arbejdsgiver- som arbejdstagerside, erhvervssammenslutninger i øvrigt, men derudover må også aktionærernes politiske rettigheder i aktieselskaber sikres. Der må fastsættes regler om særskilt administration og regn-

skabsaflæggelse for bidrag til politiske partier samt om offentliggørelse af regnskaber. Endelig må lovgivningen fastlægge, hvorledes den enkelte borgers beslutning om at deltage eller ikke deltage i partipolitisk støtte konstateres.

Ved at udforme forslaget som et beslutningsforslag ønsker det radikale venstre at undgå, at afgrænsnings- og fortolkningsproblemer forhindrer en i øvrigt principiel tilslutning til lovgivning på området. Da tidligere behandlinger i folketinget har vist, at lovgivning på området er kompliceret, har forslagsstillerne fundet det rimeligt, at der gives frist helt frem til foråret 1985 med udarbejdelsen af et lovforslag.

Såfremt dette forslag vedtages, må der efter det radikale venstres opfattelse som en konsekvens af lovgivningen dels pålægges de opstillingsberettigede partier at offentliggøre deres regnskaber, dels ske en forøgelse af de ydede tilskud til folketingets partigrupper.

Specielle bemærkninger

Ad 1

Pligten til særskilt administration af og regnskab for partipolitiske midler er begrænset til organisationer og sammenslutninger, som varetager medlemmernes interesser i relation til arbejdsmarked og erhverv. Medlemskab sigter i disse tilfælde primært på at sikre den enkelte lønmodtagers eller virksomheds indkomst. Men netop fordi medlemskab har betydning for indkomsterhvervelsen, foreligger der en tvangssituation. Denne kan udnyttes til at påtvinge mindretal blandt medlemmerne bidragspligt til politiske partier, som de ikke ønsker at støtte. En sådan tvangssituation foreligger ikke ved andre typer af foreninger, og de er derfor holdt uden for forslaget.

Støtte til partipolitiske formål omfatter alle former for direkte økonomisk bistand til bestemte politiske partier og de kandidater eller personer, som repræsenterer partierne. Der er således ikke alene tale om ydelser i penge, men også i naturalier, f.eks. i form af annoncering.